

SOME GENERAL ASPECTS OF MEDIATION: NOTION, ESSENCE, CONTENT

Igor SOROCEANU

PhD student, Academy „Ștefan cel Mare” of the Ministry of Internal Affairs,
Chisinau, Republic of Moldova

e-mail: soroceanu94igor@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-8719-0454>

Conflicts and/or misunderstandings that arise between two or more people or public / private institutions – may eventually form the subject of a judicial process, which will require a long period of time for their objective resolution. More recently in the Republic of Moldova, a new way of alternative settlement of conflicts amicably – mediation-is often publicized. Thus, in the following, we intend to carry out an analysis of the general aspects with reference to the institution of mediation, highlighting in the foreground its concept, essence and content, including the scope and the result that can be obtained. Therefore, taking into account The Commitments of the mediation council established by law no.137/2015, as well as those provided for by art.5 of the collaboration protocol for the promotion of mediation concluded on 28.05.2015, in order to inform litigants about the alternative resolution of disputes through mediation, we want to bring to the general public general aspects about the institution of mediation.

Keywords: amicable way, conflict, mediator, dispute, positive result, proximal time, advantages of mediation.

UNELE ASPECTE GENERALE PRIVIND MEDIEREA: OȚIUNE, ESENȚĂ, CONȚINUT

Conflictele și/sau neînțelegerile care apar între două sau mai multe persoane ori instituții publice/private – pot forma într-un final, obiectul unui proces judiciar, care va necesita o perioadă îndelungată de timp pentru soluționarea obiectivă a acestora. Mai recent în Republica Moldova, este deseori mediatizată o nouă modalitate de soluționare alternativă a conflictelor pe cale amiabilă – medierea. Astfel, în prezentul articol, ne propunem ca deziderat efectuarea unei analize a aspectelor generale cu referire la instituția medierii, evidențiind în prim-plan noțiunea, esența și conținutul acesteia, inclusiv domeniul de aplicare și rezultatul care poate fi obținut. Prin urmare, având în vedere angajamentele Consiliului de mediere stabilite prin Legea nr.137/2015, precum și cele prevăzute de art.5 din Protocolul de colaborare în vederea promovării medierii încheiat la data de 28.05.2015, în vederea informării justițiabililor cu privire la soluționarea alternativă a litigiilor pe calea medierii, dorim să aducem la cunoștința publicului larg aspecte generale cu privire la instituția medierii.

Cuvinte-cheie: cale amiabilă, conflict, mediator, litigiu, rezultat pozitiv, timp proximal, avantajele medierii.

CERTAINS ASPECTS GÉNÉRAUX DE LA MÉDIATION: NOTION, ESSENCE, CONTENU

Les conflits et / ou malentendus qui surviennent entre deux ou plusieurs personnes ou institutions publiques / privées – peuvent éventuellement faire l'objet d'une procédure judiciaire, qui nécessitera une longue période de temps pour leur résolution objective. Plus récemment, en République de Moldova, un nouveau mode de règlement alternatif des conflits à l'amiable – la médiation-est souvent médiatisé. Ainsi, dans ce qui suit, nous avons l'intention de procéder à une analyse des aspects généraux en référence à l'institution de la médiation, en soulignant au premier plan son concept, son essence et son contenu, y compris la portée et le résultat qui peuvent être obtenus. Par conséquent, en tenant compte des engagements du conseil de médiation institués par la loi n ° 137/2015, ainsi que de ceux prévus par l'art. 5 du protocole de collaboration pour la promotion de la médiation conclu le 28.05.2015, afin

d'informer les justiciables sur la résolution alternative des litiges par la médiation, nous souhaitons porter à l'attention du grand public des aspects généraux de l'institution de la médiation.

Mots-clés: *manière amiable, conflit, médiateur, litige, résultat positif, proxim temps, avantages de la médiation.*

НЕКОТОРЫЕ ОБЩИЕ АСПЕКТЫ МЕДИАЦИИ: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ, СОДЕРЖАНИЕ

Конфликты и/или недоразумения, возникающие между двумя или более лицами или государственными/частными учреждениями, в конечном итоге могут стать предметом судебного процесса, для объективного разрешения которого потребуется длительный период времени. В последнее время в Республике Молдова стал популярен новый способ альтернативного мирного разрешения конфликтов – посредничество. Таким образом, в данной статье мы предлагаем в качестве желаемого анализ общих аспектов применительно к институту медиации (посредничества), выделяя на передний план само понятие, его сущность и содержание, включая результат посредничества, который может быть получен. Таким образом, принимая во внимание обязательства Медиативного совета, установленного Законом № 137/2015, а также обязательства, предусмотренные статьей 5 Протокола о сотрудничестве в целях содействия посредничеству, заключенного 28.05.2015, с целью информирования сторон об альтернативном разрешении споров посредством медиации [4], мы хотели бы обратить внимание общественности на общие аспекты, касающиеся института медиации.

Ключевые слова: *мировое соглашение, конфликт, посредник, судебный процесс, положительный результат, близкое время, преимущества медиации.*

Introducere

Drepturile omului sunt respectate în măsură în care sunt cunoscute și devin cunoscute doar în măsura în care sunt însușite. Propagarea cunoștințelor în ceea ce privește respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului reprezintă un domeniu esențial de activitate a autorităților statale. A devenit o necesitate ca fiecare individ să posede cunoștințe suficiente pentru a conștientiza datele problemei, iar ulterior pentru a cultiva și promova toleranța și respectul între toți membrii societății [3, p.8].

Statului îi revine obligația de a pune la dispoziția cetățeanului întregul arsenal de instrumente judiciare dar și extrajudiciare menite să asigure o protecție efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale acestora. Respectiv, prioritățile politice în sectorul justiției sunt îndreptate spre fortificarea și promovarea eficienței a instituțiilor alternative de soluționare a litigiilor: medierea și arbitrajul [4].

Prin urmare, având în vedere angajamentele Consiliului de mediere stabilite prin Legea nr.137/2015, precum și cele prevăzute de art.5 din Protocolul de colaborare în vederea promo-

vării medierii încheiat la data de 28.05.2015, în vederea informării justițiabililor cu privire la soluționarea alternativă a litigiilor pe calea medierii [4], dorim să aducem la cunoștința publicului larg, următoarele aspecte generale cu privire la instituția medierii.

Gradul de investigare a problemei la momentul actual, scopul cercetării. Necesitatea stringentă de elaborare a prezentului demers științific, apare din intenția autorului de a cerceta detaliat și multiaspectual reperele generale cu privire la conceptul medierii.

Scopul acestui articol științific constă în informarea publicului larg din care fac parte studenții facultăților de drept, juriștii, avocații de orice categorie, notarii, cei ce înfăptuiesc justiția și o aplică în practica judiciară, dar deopotrivă și doctrinarii despre noțiunea, esența și conținutul modalității de soluționare alternativă a litigiilor pe cale amiabilă.

Materiale utilizate și metode aplicate. În procesul elaborării articolului științific ne-am folosit de mai multe și diverse metode de cercetare științifică care au făcut posibilă investigarea corespunzătoare a subiectului titlului, dintre care putem enumera: metoda analizei,

metoda sintezei, metoda deducției, metoda sistemică, metoda istorică, precum și metoda comparativă.

Baza teoretico-juridică a demersului științific cuprinde o serie de modalități pasibile de informare a publicului larg despre noțiunea, esența și conținutul medierii.

Conținutul de bază și rezultatele obținute

Activitatea de mediere a fost practică din cele mai vechi timpuri. Istoricii situează apariția acesteia în perioada comerțului fenician. Practicile din Grecia Antică și din Roma Antică au adus un înțeles adecvat termenului de „mediere”. Romanii au folosit mai multe denumiri pentru persoanele care se ocupau de acest proces, precum: *medium*, *interpolator*, *conciliator*, *interlocutor* și în final, *mediator*. În Evul Mediu, în unele țări practica de mediere a fost interzisă, iar în altele putea fi realizată doar de către autoritățile centrale. În anumite culturi, mediatorul era considerat o persoană sacră, ce merita un respect deosebit [13].

În esență, **medierea** este o modalitate de soluționare alternativă a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei persoane terțe, care are o pregătire specială în domeniu, numită mediator. La fel, ea este un procedeu actual, care este folosit pe larg în țări precum Italia, SUA, Germania, România, Bulgaria, Serbia, iar recent și în Republica Moldova. Prin mediere, părțile aflate în conflict pot ajunge la o înțelegere comună, fără implicarea instanței de judecată [6, p.2].

Totodată, medierea are ca scop soluționarea conflictelor pe cale amiabilă și le permite părților să evite adresarea în instanța de judecată. După mediere, părțile vor încheia o tranzacție prin care vor soluționa conflictul. Această acțiune este ghidată de un mediator care este o persoană terță, specializată în soluționarea disputelor și care, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate conduce procedura de mediere, facilitând negocierile dintre părți [12].

Prin **mediator** se înțelege o persoană terță cu o pregătire specială, care asigură desfășurarea procesului de mediere în vederea soluționării conflictului dintre părți. Mediatorul își aplică la maxim aptitudinile sale, folosind tehnici de comunicare și negociere, implicând părțile într-o discuție constructivă, cu un rezultat final favorabil pentru fiecare [7, p.2].

Ca oricărei persoane în activitatea sa de serviciu, mediatorii în procesul desfășurării activității profesionale, se ghidează de următoarele principii:

- 1) participarea voluntară la mediere;
- 2) confidențialitatea procesului;
- 3) libertatea de a alege un mediator;
- 4) egalitatea părților în proces;
- 5) independența față de părți;
- 6) neutralitatea față de părți;
- 7) imparțialitatea mediatorului;
- 8) flexibilitatea procesului de mediere [7, p.2].

Altfel spus, medierea este metoda de împăcare unde drepturile fiecărui om sunt respectate. Împreună cu un mediator, conflictele apărute în urma încălcării drepturilor, pot fi soluționate rapid, confidențial și la costuri minime [8].

Rolul mediatorului este de ajuta părțile să găsească o soluție convenabilă și durabilă pentru problema lor și să ajungă la un consens, care să satisfacă toate părțile. Mediatorul acționează imparțial și neutru. El nu poate să impună o soluție, aceasta trebuie să apară în procesul negocierilor, însă este responsabil să dezvolte cele mai eficiente tehnici de comunicare, să faciliteze discuțiile și să construiască un acord între părți. Medierea este o procedură voluntară, se desfășoară într-o totală confidențialitate și se bazează pe încrederea pe care părțile o acordă mediatorului. Astfel, ea se consideră una dintre cele mai eficiente soluții pentru rezolvarea conflictelor și contribuie la armonizarea vieții sociale [9].

În domeniul protecției drepturilor omului, medierea are următoarele beneficii:

- a. proces confidențial;
- b. independența, imparțialitatea și neutralitatea mediatorului;
- c. egalitatea părților în proces;
- d. lipsa constrângerilor morale [8].

Medierea poate fi inițiată de către oricare dintre părți, din proprie inițiativă, precum și la recomandarea autorităților publice, instanțelor judecătorești sau a organului de urmărire penală. Părțile sunt în drept să determine prin acord comun toate aspectele ce țin de inițierea, derularea și finalizarea procesului de mediere, iar mediatorul, până la încheierea contractului de mediere, este obligat să informeze părțile despre scopul medierii, procedura, drepturile și obligațiile mediatorului și ale părților, precum și despre consecințele procesului de mediere, efectele semnării unei tranzacții și despre consecințele nerespectării prevederilor tranzacției semnate [12].

Prin urmare, pe plan general, medierea are și alte beneficii decât în domeniul protecției drepturilor omului, acestea pot fi enunțate în ordinea care succede:

- ✓ confidențialitatea procesului;
- ✓ cheltuieli minime;
- ✓ timp redus de soluționare a conflictului;
- ✓ flexibilitatea procesului;
- ✓ comunicarea între părți;
- ✓ lipsa stresului;
- ✓ procedură voluntară;
- ✓ soluții favorabile pentru fiecare [6, p.2].

În aceste condiții, nu există costuri fixe pentru mediere. Onorariul mediatorului se stabilește de comun acord între părți și mediator. În cauzele penale, unde împăcarea înlătură răspunderea penală, există posibilitatea de a beneficia de compensații din partea statului pentru cheltuielile de mediere [12].

Etapele procesului de mediere sunt:

Etapa I – inițierea medierii;

Etapa II – desfășurarea medierii;

Etapa III – încetarea medierii, soluționarea litigiului, semnarea tranzacției [6, p.2].

Comparativ cu alte modalități de rezolvare a litigiilor, medierea permite rezolvarea rapidă și cu costuri reduse a conflictelor dintre părți. Uneori examinarea litigiilor în instanța de judecată durează ani de zile. Părțile pierd timp, cheltuiesc bani pentru asistența juridică, iar rezultatul nu întotdeauna este cel pe măsura așteptărilor lor. În procedura de mediere, în schimb, conflictele pot fi soluționate și într-o singură ședință de mediere [12].

Domeniile de utilizare a medierii sunt următoarele:

1. litigiile civile;
2. litigiile penale;
3. litigiile de familie;
4. litigiile privind protecția consumatorilor;
5. litigiile de muncă;
6. litigiile comerciale;
7. litigiile școlare;
8. litigiile etno-culturale [6, p.2].

Medierea în litigii civile și comerciale presupune soluționarea unui conflict între două sau mai multe părți aflate pe poziție de egalitate și în conflict reciproc. Obiectul acestor neînțelegeri este încălcarea unor condiții contractuale de încheiere, interpretare, executare sau reziliere a unui contract, încălcarea unor drepturi sau obligații civile ori comerciale.

Atât Codul civil cât și Legea cu privire la mediere nr.137 din 03.07.2015 prevede această metodă de soluționare a conflictelor, fiind foarte eficientă anume în domeniul civil și comercial. Un exemplu al acestui tip de conflict este atunci când a fost semnat antecontract de vânzare-cumpărare pentru un apartament. Mai târziu însă, cumpărătorul a constatat că este necesară o reparație a apartamentului. Niciuna dintre părți contractante nu acceptă să plătească pentru reparații, dar ambele doresc să încheie în final contractul.

Apelând la un mediator, ambele părți, de pe o poziție de egalitate, ar putea negocia o tranzacție favorabilă pentru fiecare. În acest mod, contractul poate fi încheiat cu succes [5, p.2].

În conformitate cu dispozițiile art.7 alin. (2) Cod al familie, rezultă că „drepturile familiale sunt ocrotite în anumite cazuri de mediatori”, iar potrivit art.60 alin.(4) din cadrul aceluiași act normativ, se înțelege că „litigiile dintre părinți privind educația și instruirea copiilor se soluționează de către autoritatea tutelară locală, care poate recomanda părinților să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului” [2, art.7 alin.(2) și art.60 alin. (4)]. Astfel, **medierea în litigii familiale** este o modalitate de a soluționa disputele apărute în cadrul familiei în interesul tuturor membrilor, dar în special în interesul copiilor, prin intermediul unui mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate.

Fiind prevăzută atât în Legea cu privire la mediere nr.137 din 03.07.2015, cât și în Codul familiei din 26.10.2000, medierea familială vine să înlăture pericolul creat de problemele familiale pentru creșterea și dezvoltarea copilului dar și să apere interesul superior al acestuia.

Un exemplu în acest sens este atunci când un cuplu aflat în proces de divorț își dorește să nu provoace durere copilului lor. Cu toate acestea ei întâmpină dificultăți în comunicare și nu pot ajunge la un consens în ceea ce privește stabilirea locului de trai al copilului și partajul bunurilor.

Apelând la un mediator, fiecare parte își poate expune argumentele într-o manieră calmă. În acest fel, vor demonstra că le pasă de copil și vor face tot posibilul pentru binele acestuia, în ciuda ofenselor personale [5, p.3].

Consecvent cu aceasta, este de menționat că, „există însă litigii pe care părțile nu le pot soluționa prin tranzacție, deoarece legea prevede o altă cale. Spre exemplu, mediatorul nu poate divorța părțile, deoarece acest lucru îl fac doar organele competente. Soții însă se pot adresa unui mediator pentru a soluționa litigiile care rezultă din divorț: stabilirea locului de trai al copilului sau partajul bunurilor [12], după cum am enunțat mai sus în procesul medierii litigiilor familiale.

Medierea în conflictele de la locul de muncă prevede soluționarea litigiilor dintre angajați și angajatori privind interesele cu caracter economic, profesional sau social, ori drepturile rezultate din desfășurarea raportului de muncă sau de serviciu.

Legea cu privire la mediere nr.137 din 03.07.2015 oferă posibilitatea salariaților și angajatorilor să rezolve orice conflict de muncă prin intermediul unui mediator, în condiții de confidențialitate, imparțialitate dar și într-un timp redus.

Un exemplu relevant poate fi atunci când în cadrul unei companii a venit un nou director. Acesta nu este mulțumit de modul în care lucrează unul dintre angajați. La rândul său, angajatul consideră că sarcinile impuse de director nu fac parte din atribuțiile sale de lucru. Neînțelegerile lor provoacă disconfort atât pentru ei, cât și pentru ceilalți angajați.

Un mediator poate să pună capăt acestui conflict, să ajute atât directorul, cât și angajatul să-și exprime cerințele și necesitățile, în așa fel încât să nu se recurgă la concedieri/demisionări [5, p.4].

Medierea în domeniul protecției consumatorului. Litigiile în domeniul protecției consumatorilor pot fi soluționate prin mediere, atunci când consumatorul invocă existența unei daune ca urmare a procurării unor produse sau servicii defectuoase ori încălcarea altor drepturi stabilite de legislația privind protecția consumatorilor, cauzate de către agentul economic.

Un exemplu în acest sens poate fi că persoana A, a cumpărat un frigider de la magazinul X. Însă, atunci când a încercat să îl instaleze acasă, a observat că acesta are un defect. La returnare, vânzătorul a refuzat să primească frigiderul înapoi, afirmând că aparatul electrocasnic se afla într-o stare ideală când a fost vândut.

Un mediator îl poate ajuta pe consumator să rezolve conflictul fără a reclama în instanța de judecată magazinul de la care a procurat frigiderul [5, p.5].

Medierea în domeniul administrativ se aplică litigiilor apărute între instituțiile publice și persoanele fizice și private, în urma eliberării unor acte sau efectuării unor acțiuni care au dus la apariția unor conflicte.

Prevăzut de Legea cu privire la mediere nr.137 din 03.07.2015, acest mod de soluționare a conflictelor dintre autorități publice și persoane fizice și juridice private este eficient, confidențial și independent față de toate părțile implicate.

Un exemplu de conflict administrativ este atunci când *un cetățean a solicitat să i se elibereze o autorizație pentru construirea unui garaj lângă casa lui, însă administrația locală (Primăria) a emis un refuz pe motiv că gara-jul se va întinde cu 50 cm pe terenul privat al Primăriei.*

Apelând la un mediator, cetățeanul și autoritățile locale vor putea ajunge la un numitor comun. Primăria ar putea aproba solicitarea cetățeanului, cu condiția de a fi cumpărată porțiunea de teren de la administrația publică sau printr-o altă modalitate identificată de către părți [5, p.6].

Medierea în domeniul penal și contravențional prevăzută de Codul de procedură penală din 2003, Codul Contravențional din 2008, dar și Legea cu privire la mediere nr.137 din 03.07.2015 este o metodă eficientă de a rezolva un conflict apărut în urma săvârșirii unei contravenții sau infracțiuni ușoare ori mai puțin grave.

Un exemplu în acest sens ar fi că la plângerea prealabilă a cetățeanului A, care a fost recunoscut ca parte vătămată din cauza suferirii leziunilor corporale, împotriva cetățeanului B a fost pornit un dosar penal în temeiul art.152 alin.(1) din CPRM. În conformitate cu art.21 alin.(1) din Legea nr.137 din 03.07.2015 cu privire la mediere, părților a fost propusă ședința de informare despre mediere, în urma căreia a fost inițiată procedura de mediere. Ca rezultat, latură penală a fost soluționată pe cale amiabilă și partea vătămată a retras cere-

rea prealabilă, ce a servit temei pentru a înceta dosar penal.

Într-un final, cetățeanul A, a acceptat ca situația neplăcută să fie rezolvată prin mediere, evitând în acest fel sancțiunile penale pentru cetățeanul B, dar și economisind timpul, ce putea fi pierdut în instanțele de judecată [5, p.7].

În vederea generalizării acestui segment de cercetare, este notabil de menționat că, oamenii utilizează medierea la nivele diferite și în multiple contexte: de la dispute minore la discuții despre pace în mod global. Unele dintre cazurile care ajung la mediatori sunt:

a) *familie*: contracte prenuptiale; dezbatări privind finanțele sau bugetul; separarea; divorțul; custodia copiilor; afacerea familiei; dispute dintre părinți și copiii adulți; probleme comportamentale; dispute imobiliare.

b) *la locul de muncă*: discriminare; hărțuire; administrarea muncii; plângeri și prejudicii.

c) *dispute publice*: de mediu; de utilizare a pământului.

d) *alte dispute*: ale asociației de locatari; contracte de orice natură; prejudicii personale; parteneriate; organizații non-profit; prevenirea violenței; medierea victimelor; conflicte școlare.

Datorită caracterului particular al acestei activități, fiecare mediator utilizează metode personale (legea nu impune anumite metode) care ar putea să ajute la rezolvarea problemelor expuse. Astfel, medierea implică mai multe stagii sau aspecte:

1. controversa, disputa sau diferența de opinii dintre două persoane ori nevoia de rezolvare a unei probleme;

2. luarea deciziei cu ambele părți de comun acord decât impunerea de către o terță persoană a soluției;

3. dorința părților implicate de a negocia rezolvarea problemei și acceptarea unor discuții despre interesele și obiectivele urmărite;

4. intenția de a obține o poziție pozitivă cu ajutorul unei terțe persoane, independentă și neutră [14].

Medierea litigiului are loc într-un termen care nu va depăși trei luni de la data încheierii contractului de mediere, dacă părțile nu au stabilit de comun acord alt termen. Până la expirarea termenului stabilit inițial, părțile pot solicita prelungirea acestuia. Dacă medierea se desfășoară în cadrul unui proces judiciar, termenul de mediere poate fi prelungit doar cu acordul organului de urmărire penală sau al instanței de judecată. Mediatorul este în drept să se informeze în privința fondului cauzei. Părțile decid, de comun acord și cu asistența mediatorului, asupra regulilor și duratei procesului de mediere. Dacă părțile nu au ajuns la o înțelegere privind regulile de desfășurare a procesului de mediere, mediatorul este în drept să desfășoare procesul de mediere în maniera pe care acesta o consideră potrivită, fiind luate în considerare circumstanțele litigiului, doleanțele părților și necesitatea desfășurării procedurii într-un termen rezonabil [12].

Unicul organ colegial, cu statut de persoană juridică de drept public, instituit în condițiile Legii nr.137/2015 pentru implementarea politicilor în domeniul medierii este – Consiliul de mediere [1, art. 9 alin. (1)].

Consiliul de mediere este un organ înființat pe lângă Ministerul Justiției cu scopul de a organiza și coordona activitatea mediatorilor. Acesta este compus din 9 membri desemnați prin ordinul Ministrului Justiției, în baza rezultatelor concursului public organizat de către Ministerul precitat. Este necesar ca cel puțin 7 membri ai Consiliului de mediere să fie din rândul mediatorilor sau să facă parte din corpul științifico-didactic ori din cadrul unor organizații necomerciale. Termenul mandatului membrilor Consiliului de mediere este de 4 ani, cu posibilitatea prelungirii lui o singură dată. Consiliul de mediere este condus de un președinte, ales de membrii acestuia pe o durată de 2 ani [10].

Aspectele cele mai importante din codul de comportament al mediatorilor cuprind:

a) angajamentul de informare a participanților din procesul de mediere;

b) adoptarea unei poziții de neutralitate dată de părțile implicate, fără a rezulta conflicte de interese;

c) tratarea problemei într-o manieră obiectivă;

d) mediatorii nu ar trebui să ofere consultanță legală;

e) mediatorii trebuie să își perfecționeze în mod continuu abilitățile prin programe de pregătire;

f) mediatorii ar trebui să practice doar în domeniile unde au experiența și pregătirea necesară [15].

Părțile sunt în drept să renunțe la mediere în orice moment. Ele participă personal la procesul de mediere, iar în cazul în care una dintre părți, din motive întemeiate, nu poate participa personal la procesul de mediere, ea va împuternici un reprezentant. Pe parcursul procesului de mediere, părțile pot fi asistate de avocați, traducători și/sau interpreți, precum și de specialiști în domeniul respectiv. Cu consimțământul părților, la procesul de mediere pot participa și alte persoane. Pe durata desfășurării procesului de mediere, mediatorul se poate întruni în sesiuni comune, cu ambele părți, sau în sesiuni separate. Medierea poate înceta în cazul în care părțile semnează o tranzacție sau dacă mediatorul constată că acestea nu pot ajunge la un acord. Procedura încetează în cazul în care una sau ambele părți renunță la mediere sau dacă a expirat termenul stabilit pentru acest proces. Acest lucru se întâmplă și în cazul în care mediatorul se retrage din proces sau dacă una dintre părți a decedat [12].

În final, menționăm unele argumente ale practicienilor din domeniul medierii:

„Cel mai mare succes al mediatorilor sunt cauzele mediate, când Părțile sunt mulțumite într-un final de rezultat, și ca urmare devin promotorii medierii în cercul lor!” (*Dumitru Lefter, mediator, Republica Moldova*).

„Suntem mediatori oriunde, oricând, și nu doar la birou. Cu toții ne dorim ca medierea să-și găsească binemeritul loc în societate.

Așadar, promovarea medierii constituie o îndatorire”. (Ana Cristina Margu, mediator, România, județul Râmnicu Vâlcea).

„Medierea permite găsirea unei soluții creative de rezolvare a conflictului prin care nimeni nu pierde, toate părțile câștigă”. (Felicia Chifa, mediator).

„Medierea are un efect transformativ în societate”. (Elena Damaschin, mediator) [7, p.2].

Concluzii

În vederea generalizării tematicii supuse cercetării, specificăm faptul că medierea are unele avantaje, care pot fi evidențiate în mod special:

1. *flexibilitate* – în cadrul medierii părțile stabilesc de comun acord cu mediatorul data, ora și locul desfășurării ședinței în funcție de posibilitățile de prezentare a tuturor participanților;

2. *costuri reduse* – medierea este o procedură mai ieftină comparativ cu alte proceduri de soluționare a disputelor, iar costurile sunt suportate în mod egal de către părți;

3. *confidențialitate* – întreaga procedură a medierii presupune confidențialitatea datelor și informațiilor dezvăluite în cadrul ședinței. În acest fel participanții își protejează imaginea și sunt încurajați să fie deschiși unii cu alții, fără să posede temeri în privința expunerii publice a informațiilor cu caracter personal;

4. *rapiditate* – durata procesului de mediere depinde de priceperea mediatorului și de dorința părților de a rezolva litigiul. În funcție de complexitatea cazului, un acord între părți se poate obține și în câteva ore;

5. *procedură voluntară și informală* – apelarea la mediator se face doar de comun acord, iar contractul de mediere poate fi reziliat în orice fază a procedurii. Lipsa regulilor stricte a procedurii de mediere permite celor implicați în conflict să se adapteze mai ușor și să găsească cea mai bună cale spre o înțelegere avantajoasă;

6. *menținerea relațiilor dintre părți* – prin rezolvarea amiabilă a disputei, părțile își păstrează, reconstruiesc și îmbunătățesc relațiile avute anterior ivirii litigiului. Odată cu depășirea situației conflictuale, pot apărea noi punți de colaborare între părți;

7. *soluții favorabile* – pe calea medierii soluția aparține exclusiv părților, procedura bazându-se pe un dialog constructiv, interacțiune, negociere și identificarea unei soluții favorabile tuturor participanților. Mediatorul nu impune nimic, ci doar ajută părțile să ajungă mai ușor la un compromis;

8. *complexitate* – medierea poate fi utilizată în soluționarea unui spectru larg de conflicte, printre care se numără litigii izvorâte din raporturi civile, comerciale, familiale, penale, precum și alte rapoarte prevăzute în Legea nr.137 din 03.07.2015 cu privire la mediere;

9. *comoditate* – ședințele de mediere se desfășoară într-o atmosfera relaxantă și prietenoasă, unde participă doar mediatorul, părțile și persoanele agreeate de acestea. În acest mod, stresul, frustrările și incomoditățile pot fi evitate de către participanții la conflict [11].

Referințe bibliografice

1. Legea nr.137 din 03.07.2015 cu privire la mediere // Monitorul Oficial al Republicii Moldova conform ultimelor modificări și completări nr.441-447 din 30.11.2018. Poate fi accesată la următorul link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110536&lang=ro, vizualizată la 22.02.2021;
2. Codul familiei nr.1316 din 26.10.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova potrivit ultimelor modificări și completări nr.205-211 din 14.08.2020. Poate fi accesat la următorul link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122974&lang=ro, vizualizat la 24.02.2021;
3. MUNTEANU, A., RUSU, S. și VACARCIUC, O., Manualul funcționarului public în domeniul drepturilor omului, Ediția a 2-a revizuită și adăugită, Chișinău, Editura Arc, 2015, numărul total de pagini: 328, ISBN 978-9975-61-932-5;
4. Scrisoarea Consiliului de mediere din Republica Moldova nr.01/38 din 29.06.2021 adresată

Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne;

5. Ce trebuie să cunoști despre mediere? *Broșură*, anexă la scrisoarea Consiliului de mediere din Republica Moldova nr.01/38 din 29.06.2021 adresată Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne;

6. Ce este medierea? *Pliant*, anexă la scrisoarea Consiliului de mediere din Republica Moldova nr.01/38 din 29.06.2021 adresată Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne;

7. Cine este mediatorul? *Pliant*, anexă la scrisoarea Consiliului de mediere din Republica Moldova nr.01/38 din 29.06.2021 adresată Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne;

8. Când poți apela la mediere? *Flyer*, anexă la scrisoarea Consiliului de mediere din Republica Moldova nr.01/38 din 29.06.2021 adresată Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne;

9. Ce este medierea? *Consiliul de Mediere din Republica Moldova*. Poate fi accesat la următorul link: <https://mediere.gov.md/ro/content/ce-este-mediarea-ro>, vizualizat la 23.02.2021;

10. Cine suntem noi? *Consiliul de Mediere din Republica Moldova*. Poate fi accesat la următorul link: <https://mediere.gov.md/ro/content/cine-suntem-noi>, vizualizat la 23.02.2021;

11. Avantaje medierii, *Consiliul de Mediere din Republica Moldova*. Pot fi accesate la următorul link: <https://mediere.gov.md/ro/content/avantaje-medierii>, vizualizate la 23.02.2021;

12. Medierea — soluționează-ți conflictele rapid, fără a apela la instanța de judecată. Poate fi accesată la următorul link: <https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/medierea-soluzioneaza-ti-conflictele-rapid-fara-a-apela-la-instanta-de-judecata/>, vizualizată la 18.02.2021;

13. Istoric al medierii. Poate fi accesat la următorul link: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Mediere>, vizualizat la 21.02.2021;

14. Aspecte ale procesului de mediere. Pot fi accesate la următorul link: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Mediere>, vizualizat la 21.02.2021;

15. Reguli de comportament pentru mediatori. Poate fi accesat la următorul link: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Mediere>, vizualizat la 21.02.2021.